

DUITSCHER KUNSTNIJVERHEID.

Met bekende energie heeft Duitschland zich in de laatste jaren op het gebied der kunstnijverheid bewogen. En wat daarbij vooral opmerking verdient is, dat het met een weergaloos organiseerend talent direct heeft begrepen en ingezien hoe het de zaak moest aanpakken, moest leiden en doorzetten.

Wij willen de aesthetische zijde nog even buiten beschouwing laten, om er zoo aanstonds op terug te komen, en allereerst de aandacht vestigen op het succes dat de Duitse kunstnijverheidsbeweging onderhouden heeft, en de wijze waarop hare voorvechters hun taak ter hand genomen hebben.

De Duitse kunstnijverheid toch heeft zich in het algemeen niet beperkt tot het werk van enkele personen, maar heeft de geheele industrie daarin betrokken. Door oprichting van den Werkbund heeft zij contact gezocht tusschen kunstenaars en industrieelen, heeft zij de eerste in de gelegenheid gesteld hunne gedachten te verwezenlijken, heeft zij de laatste er toe gebracht, in te zien dat hun bedrijf op een hooger aesthetisch plan kon en moest worden gebracht; terwijl daarmede tevens bereikt werd dat men bij het publiek belangstelling wekte voor de ontwikkeling der huidige kunstnijverheid. Bovendien had die samenwerking van industrieel en kunstenaar tot resultaat dat de kunstnijverheid zich ook uitstrekke tot datgene wat door de machine vervaardigd kan worden, en wat alzoo binnen het bereik van zeer velen kan gebracht worden.

Met zeer groote volharding heeft Duitschland op een dusdanige wijze gewerkt aan de populariseering der jonge opbloeiende kunstnijverheid; waar wij nog bij moeten voegen dat de reorganiseering van verschillende kunstnijverheidsscholen die onder leiding kwamen te staan van de meest vooraanstaande kunstenaars in de beweging, niet alleen een goede gedachte van overheids-

wege geweest is, maar niet nagelaten heeft haren invloed uit te oefenen.

En de invloed die reeds van die scholen uitgaat is zeer merkbaar, er komt daardoor in vele takken van industrie een richting die wijst op nieuwe vormen, nieuwe toepassing van oude werkwijzen, nieuwe wegen om de producten bij het publiek bekend te maken, nieuwe wijzen van etaleeren, verpakken, aankondigen enz. enz. En wat wij hiervan te zien krijgen, het is niet alleen frisch en goed, maar het is „af”, tot in de kleinste finessen overwogen, doordacht, kortom het is „goed aangepakt”.

Op Internationale tentoonstellingen, om even de laatste te noemen: Gent en Brussel, heeft ieder kunnen zien dat de Duitse afdeling over het geheel zoowel als in alle onderdeelen kenmerken droeg van uitstekend verzorgd te zijn: van den opbouw, de aankleding der zalen af, tot de kleinste reclamekaartjes, en sluitzegels toe. En het opmerkelijke was dat hier juist veel was bereikt met weinig. De etalages waren betrekkelijk sober, maar daardoor bij uitstek overzichtelijk, de uitdossing der zalen simpel met weinig ornament. Als een voorbeeld zou ik willen aanhalen het zaaltje ter Brusselsche expositie van de Salamanderschoen-compagnie dat door den eenvoud zoo sterk van werking was. En beziet eens de Duitse aanplakbiljetten, advertenties en adreskaarten, er zit karakter in, en een bepaalde richting zelfs. Een overzicht hiervan met die uit Engeland, Frankrijk of Nederland zou verrassende resultaten opleveren en doen zien hoe Duitschland op alles let, alles tot op zekeren graad acheveert, zoodat men voelt dat er een leidende gedachte achter zit, die uitgaat van de nieuwere begrippen omtrent de verschillende ambachts- en nijverheidskunsten.

Bekijken wij thans eens het nieuwe deel van Alex-Koch's Handbuch neuzeitlicher Wohnung-kultur dat aan de Speise-Zimmer gewijd is, dan zien wij opnieuw met welk een energie Duitschland de hedendaagsche denkbeelden over meubelkunst, woning-